

SOPRONI UJSÁG

(az „Oedenburger Zeitung“ politikai napilap magyar része.)

Elfizetési feltételek:

A „Soproni Ujság“, az „Oedenburger Zeitung“ kibocsátását külön nem adták el sem egyes példányokban sem előfizetésben.
Elfizetési ára a teljes lapnak negyedévenként: helyben 5 korona, vidékre 6 korona 25 fillér. Egy példány ára 6 fillér.

Kiadóhivatal és szerkesztőség:

Romwalter K. és fiánál, várkerület 121. szám.
Távbeszélő 28. szám.

Hirdetések díjtétel szerint.

mely kívánatra mindenkinek díjmentesen megküldött.
Hirdetési megrendelések, előfizetési és hirdetési díjak a hivatalba küldendőek.
Mindennemű fizetés teljesítési helye Sopron.

A népoktatás államosítása.

Sopron, augusztus 21.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlését illeti meg az elismerés azért, mert kezdeményezőként lépett fel egy régen vajudó, vitális kérdésnek, a népoktatás államosításának keresztülvitele érdekében. Legutóbb elhatározta ugyanis a közgyűlés, hogy a kormányhoz és az országgyűlés képviselőházához a népoktatás államosítása érdekében feliratot intéz, feliratát támogatás végett közli az ország valamennyi törvényhatóságával.

A kezdeményezés — bár nem új dolog, mert hiszen ez a kérdés állandóan foglalkoztatja a tanügyi kormányzatot, — rendkívüli súlylyal bír azért, mert a tanügyi körök figyelmét felhívta a kérdés megoldásának immár elodázhatatlan sürgősségére.

A sürgősségét nem kell külön indokolnunk. A kinek csak a legesekélyebb fogalma van azokról a botrányos állapotokról, a melyek a nemzetiségek felekezeti iskoláiban évek hosszú sora óta rendszerre fejlődtek ki s a ki tudja, hogy az erdélyi vármegyékben hogyan tanítják a magyar történelmi elemeit és Magyarország földrajzát a gör. kel. népiskolákban, az külön kommentálás nélkül is örömmel üdvözli Csanádvármegye kezdeményezését.

Erdemileg és végeredményében is óriási hordereje van a kérdésnek különösen nemzeti közművelődésünk szempontjából.

A felekezeti iskolák — tisztelet a nagyon kevés magyar szellemű iskoláknak,

mint kivételeknek — csaknem valamennyien valóságos melegágyai a magyar nyelv elleni hazafiatlan agitációknak, az oláh, szerb és pánszláv felekezeti tanítók pedig nyíltan csinálják a nemzetiségi propagandát a népoktatás hangzatos czégre alatt azokban az iskolákban, a melyekre a magyaroknak a nemzetiségekkel szemben nyilvánuló tulságos lojalitása reaszabadiotta őket.

Hogy ilyen népoktatás mellett micsoda magyar honpolgárokat nevelnek az iskolában, azt semmi sem dokumentálja annál eklatánsabb módon, hogy a nemzetiségek valósággal irtóznak az államosítás tervétől és hogy a tanítókkal tulságosan megvannak elégedve.

A megindult akcióval szemben már küszöbön a reakció, a nemzetiségek újabb „magyar vandalizmus“-ról fognak panaszkodni, autonómiájuk megtámadása fölött alkétségesbeesést mutatnak és telekiabálják képzelt sérelmeikkel egész Európát, holott nem fog velük egyéb történni annál, hogy a magyar kormány és a magyar nemzet megvédi természetes jogait azokkal szemben, a kiknek hazát és szabadságot adott.

A másik szempont, a mely a népoktatás államosítását nap-nap után sürgeti, a néptanítók helyzete. A nemzetiségek felekezeti iskoláiban a tanítóknak csak elenyészően csekélyke része élvezi az állami tanítók fizetésének a minimumát. A nyomor, melylyel a tanító megküzdési kénytelen, csökkenti munkakedvét, megbénítja törekvését, megosztja gondoskodását az iskola és a létfenntartás küzdelmei között.

Mi lehet már most ennek a népoktatásnak az értéke? Semmi! Vagy csak merő látszat! A magyar népoktatás államosítását halogatni immár nem lehet, mert — ha halogatjuk — önmagunk ellen vétkezünk.

Ragadják meg az összes törvényhatóságok kínálkozó, kedvező alkalomként Csanádvármegye kezdeményezését, támogassák a feliratát hasonszellemű petíciókkal s akkor lehetetlen, hogy az államosítás kérdése lehető sürgősen meg ne oldassék, hiszen akkor a szükség egyhangu óhajaként jelentkezik az ország lakosságának véleményét képviselő törvényhatóságoknak.

Semmi kételyünk sincs az iránt, hogy valamennyi törvényhatóság igazi lelkesedéssel fogja felkarolni a népközlők államosításának ismét napirendre került kérdését.

Az iránt nincsen kételyünk, hogy Sopronmegye és Sopron szab. kir. városa melegen pártolják szintén Csanádvármegye átiratát. Ha nem is közvetlen tapasztalataik, de magasabb nemzeti és tanügyi érdek fogják erre sarkallani.

Sopron városánál óriási összeg megtakarításáról, Sopronmegyében a nemzeti nyelv terjedésének biztosításáról van szó. Mind a kettő olyan tényező, a melynek parancsoló szava előtt minden felekezeti érdeknek meg kell hajolnia.

Politikai hírek.

Sopron, augusztus 21.

Az országgyűlés képviselőháza szeptember hó 27-én kezdi meg üléseit. A mult napokban üléselő minisztertanács elhatározta, hogy a

TARCZA.

Lépre ment.

Megtörtént dolog.

— A „Soproni Ujság“ eredeti tározója. —

Irta: Horváth Sándor.

— Te Béla! Ez a Viki olyan fánakó és mégis minden lében kanál! — Valahogyan ki kellene figurázni!

— Ugy van! Már én is gondoltam erre, főztem is már valamit, de nem tudom, hogy eszik-e majd belőle az ipse? . . .

— Valami jó fain dolog?

— Jónak jó; legalább én annak tartom, de többen kellenének hozzá, ugy mulatságosabb volna a história . . .

— Ha csak ez kell, ezen nagyon könnyen lehet segíteni! Azon ne busulj, lesz pajtás elég!

— No jó; egyelőre ennyit, — estére öszzeszedjük, hogy a holnap utazást megbeszéljük — s addig tervünkről a komániát értesítjük.

— Gilt!

— No fiuk hát holnap megyünk-e Pestre?

— Mindenesetre!

— Hát Viki koma! Te nem tartasz velünk?

Nem jössz el abba a nagy faluba?

— Mennék én, de nincs pénzem! Nem mehetek!

— Oh te gojyhó! Hisz ez nem is akadály csak egy, vagy két pengőd legyen, a vonat meg, ha te is felesapsz közibénk szabadkőmivesnek, ingyen visz minden hová, még pedig akár melyik osztályon! Mi a másodikon megyünk!

— De hát hogyan legyek én szabadkőmives? — kérdé Viki roppant buta pofát vágva.

— Az nagyon egyszerű! — volt az egyszerű válasz.

E szavak után következtek a felvilágosítások, de olyanok, hogy azoktól szegény Viki még butább lett, mint volt azelőtt . . . Beleegyezett a dologba, lépre ment.

— No eljössz?

— De hát hogyan kapok én ingyen jegyet? Hogyan bizonyítom én a pénztár előtt, hogy szabadkőmives vagyok?

— Igérd meg, hogy csakugyan az maradsz, akkor elmondom a módot!

— Igérem!

— Hallga! Oda hajolsz a vasuti pénztár kis ajtaja elé s midőn jegyedat kéred, a jobb kezed mutató ujját végig húzod az orrod jobb felén! De figyelj, hogy a pénztárnok észrevegye! Ha ez megtörtént, szó nélkül átadja a kért utazási bilétát!

— De jó lesz! Mégis csak jó fiuk vagytok ti! Szegény Viki, ha tudta volna! . . .

A jószívű pajtások a vasuti pénztárnokkal is megbeszéltek a dolgot s így Viki csakugyan megkapta jegyét — ingyen, egészen Budapestig.

Vigan dübörgött a vonat, száguldott a tréfa-gyártó komániával.

Felértek Pestre, már két napot töltöttek együtt, midőn Vikit egy alkalommal elvesztették. (Természetesen nem akarva, — de — készakarva!)

Köszált, összevissza járt mindent, mig végre kiballagott a központba, oda áll a pénztáros kisaszony elé s a nyert utasításhoz hiven kéri a jegyet:

— Első osztály Brigicsáig! . . .

— Nyolez forint!

Méláz Viki, talán nem vették észre, — jobban megdöngöli az orrát:

— Kérem! Első osztály Brigicsáig!

— Mondtam már nyolez forint! — kiáltá a pénztáros hölgy, dühösen nézve Viki szeme közé, mire az még dühösebben döngölve orrát, erősen kiáltja:

— Első osztály Brigicsáig! . . .

— Hát süket az ur?

— De kérem első . . . ordítja Viki teljes erővel, egészen a pénztáros hölgy orra elé hajolva . . .

— Rendőr, rendőr! Vigye el ezt az urat, uton van az esze!

A rendőr szót fogadott s szegény Vikit csakugyan magával vitte a — megfigyelőbe.

legelsőben a vallás szabad gyakorlatáról és a zsidók recepcziójáról intézkedő törvényjavaslatnak még el nem fogadott cikkelyeit fogja tárgyalásra keríteni. Az utóbb említett javaslatnak csupán azon szakasza nincsen még elfogadva, a mely az áttérésről intézkedik. E szakaszt becikkelyezi majd a kormány a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatba és a zsidók recepcziójáról szóló törvényt szentesítés végett a korona elé terjeszti. — Az egyházipolitikai törvényjavaslatok elintézése után a kuriának a képviselő választási ügyekben való bíráskodásáról teljesen elkészített törvényjavaslatát, majd pedig az 1896-ik évi költségvetés kerül tárgyalásra.

A közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslatot a kormány betervezte ugyan még 1896-ban, de csak az új választások után keríti tárgyalásra. De a közigazgatási bíráskodásról alkotandó törvényt 1896-ban még életbe is lépteti.

A nemzetiségi kongresszus utóhangjai.

A román lapok még mindig nem tudják elfelejteni az u. n. nemzetiségi kongresszus óriás fiaszkóját. Hogy ezt némileg enyhítsék, napról napra koholt híreket közölnek, egyebek közt legutóbb azt, hogy a kongresszust a király külön meghagyása alapján engedték meg. Ez, mint illetékes helyről kijelentik, valótlan. Perczel belügyminiszter ischli utazása semminemű összefüggésben nem volt ez ügyvel s a miniszter még elutazása előtt egyenesen meghagyta, hogy az agitátorok tervezett gyűlése, mint népgyűlés megengedhető.

Vármegyei hitelszövetkezet.

— Nyílt levél a Soproni Ujság tek. szerkesztőjéhez. —
... augusztus 21-én.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Ne kutassák, hogy hol írok, a ki írom és ki vagyok, a ki szót emelek. Szeretném, ha egyszer teljesen abszorbeálnák az ügyet a személytől és készülné valami, tekintet nélkül arra, hogy ki kezdeményezte.

Mert bizony itt az ideje, hogy készüljön valami, a mi előbbre vigye a kisgazda személyi hitelt. Mert a nagy uraknak bizony alig kell. Látom az egyik szomszédomnál, a ki hercegi bérlő és a másikonál, a ki hercegi bérlő volt és józanságával, meg az éjszakát is nappallá tévő munkásságával odáig vitte, hogy a maga ura. Ezek csak bekopogtatnak a Soproni Építő- és Földhitelbankhoz — ha éppen messzebb menni

A főtt rák, vagy a pipacs nem volt vörösebb, mint az ő orra, a sűrű dörzsöléstől.

A megfigyelő osztályban összevissza kérdegették, míg végre meggyőződtek, hogy Viki-ben gyámoltalan legényre akadtak.

Viki mindent elmondott nekik s a felülésen kacagó orvosok szívességéből mégis csak haza került, de nem ám első osztályú jeggyel! . . .

Honn, még az nap este összekerült a kompaniával, mely tettetett álmélkodással tudakozódott szegény Viki hogyléte felől.

Bár dühös volt szegény, élményeit mégis elmesélte, szídvá a nevetéknémségtől majd szédurránó kompaniát, — a miért így tettek vele . . .

— Tán bizony minket okolsz? — kérdék valamennyien jól születt komolysággal. Miért vesztél el? Mi vagyunk az oka annak, mi? — Ép úgy jöhettél volna haza ahogyan elmentél, hanem bizonyára a jelet feledted el? Hogyan kérted a jegyet?

— Így ni! — mondá Viki jobbkezével megeselekedve a mütétet.

— Persze! persze! Aztan még ő mer beszélni! Ez a köszönet?

— Hát nem úgy kellett volna? — kérdi álmélkodva Viki.

— Nem hát te . . .

— Hogyan hát mi?

— Viszafelé jöttél, hát a balkezeddél kellett volna megdörzsölnöd az orrod balfelét!

nem akarnak — és kapnak pénzt annyit, jelzalog nélkül, a maguk személyiségének értékére, amennyit csak akarnak.

De a magam fajtájú kisgazda! . . . Hiába járna az ott, hiába!

Én csak azt nem tudom felfogni, hogy miért olyan mostoha hozzánk Károlyi Sándor gróf, a ki Pestmegyében, meg oda lenn Erdélyben annyi gazdasági hitelszövetkezetet csinált, hogy elég lenne minékünk a harmada is, — és hozzánk csak el se szagol. Pedig a mi emberünk! Már ugy értem, hogy Sopronmegye egyik járása, az eszterházi, küldte neki a mandátumot, a mikor negyed éve, épp a választás idején anynyira beteg volt, hogy folyvást ott járt a tenger partjára a francziák között.

No de utóvégre is a nemes gróf ur azt tesz, a mit akar és ott segít, a hol jónak látja. Ha ő azt hiszi, hogy ott lenn Erdélyben, avagy Pestmegyében égetőbb a kisgazda baja, mint nálunk, hát hintse el ott a jó magot; a mi belőle kikél, az a magyarnak terem, és a közügy érdekében mind egy, ha a kezdet nem Sopronmegyében indul meg.

Csak az a baj, hogy a mit maga Károly Sándor gróf és a mögötte állók nem kezdeményeznek, az nem indul meg. Avagy azt várjuk, hogy jöjjön az új Agrárbank és az csinálja meg szövetkezeteinket? Az is majd ott kezd, a hol legmelegebben hívják és nem tűrik a helyzetet olyan némán mint mi. A tőkés nagy ritkán megy oda, a hol a pénzre szükség van; az a dolgok menete, hogy a pénzre éhes hívogatja a gazdagot. Ha majd mi csak úgy hívjuk az új Agrárbankot is, mint a hogy hívogattuk Károlyi Sándor grófot, bizony még sokáig leszünk ott, ahol vagyunk és a kisgazda csak továbbra is fog küzködni azokkal a nehézségekkel, a melyekkel viaskodik most, a mikor személyi hitele csak ott van, ahol az uzsorával tőzsomszédos kamatot kell fizetnie.

Magunknak kell hát mozogni! Vármegyénknek előkelő mezőgazdasága, kiváló marhatenyésztése van; de a kisgazda nem tollasodhatik, mert sok benne a hitbizomány, és nagy hitelével meg tőkével minden szerzésből kitolják a gyarak, a melyek a modern gazdálkodás minden eszközével bőségben felruházva erős versenyre hívják a kisembert. Hitel nélkül nem szükkölködik ugyan a sopronmegyei kisgazda; de a míg hozzájut, meghaladja a kamat a 10%-ot. A sok járás-kelés, utazás, ügyvéd, betáblázás úgy felrugtatja azt 5-ös és 6-os kamatot, hogy mire megkapja 10-es lesz belőle.

Milyen könnyű dolga lenne, ha egy-egy birtokszerezésre, talajjavításra vagy másnemű kezdeményezésre olyan könnyen jutna pénzhez, mint a kereskedő? . . . Látom magam előtt élő példának a harkai embert. Renner Henrik dicséretére legyen mondva, de ugy fölsegítette a harkaiakat azzal a szövetkezettel, hogy hálás lesz érte még az unokák unokája is.

Már hogy a harkai példán nem okulkunk? . . . Avagy hogy Renner Henrik, a kit nem igaz le semmi jóban a lokálpatriótizmus, nem kezdeményezte még a vármegye termében, hogy alakítsanak mezőgazdasági hitelszövetkezeteket? . . .

Hozzá intézem szómat, figyelmeztetve őt Torontál megyére, a hol elhatározták a minap, hogy alapítanak egy megyei központi hitelszövetkezetet és ezzel kapcsolatban megindítják a községi hitelszövetkezetek alakítása iránt a mozgalmat. Egyben megszavaztak a központi hitelszövetkezet számára 100,000 forintot.

Milyen semmi dolog volna hasonló célra Sopron megyének is megajánlani ugyanekkora összeget!

De nem folytatom. Illetékes helyen talán megértik, hogy milyen szükség lenne Sopronmegyében alakítani megyei hitelszövetkezeteket.

A tekintet-szerkesztő urnak készséges szolgálja,

Márton.

Napi hírek.

Sopron, augusztus 21.

— **Frigyes főherceg Sopronban.** Frigyes főherceg hadtestparancsnok tegnap este városunkba érkezett és mint rendesen, most is a Magyar Király szállóban vett lakást. A főherceg lovait is idehozatta. Ma reggel Czinfalva határában tartandó katonai gyakorlatokhoz lovagolt. A Sopronban állomásozó katonaság már kora reggel kivonult gyakorlatra és az ágyuk már 9 óra felé hatalmasan bömböltek. Ma este katonazene lesz a főherceg tiszteletére a kaszinó-kertben.

— **Uttó főherceg tiszteletére,** a ki a hadgyakorlatok tartama alatt Pápán időzik, lóversenyt rendez az ott egyesített tisztikar. A lóverseny f. hó 25-én lesz; a programm versenylovaglásból, versenyfutásból és más, lovon és lóval teljesítendő mutatványokból áll. Színhelye, a Pápa város alján elterülő Gyula-puszta lesz.

— **Áthelyezés.** Treszkony János főreáliskolai rendkívüli tanárt a közoktatásügyi miniszter áthelyezte a kaposvári áll. főgimnáziumhoz helyettes tanárnak.

— **A Józsv-egyesület a kaboldiaknak.** A Józsv-egyesület elnöke Tisza Kálmánné 1000 forintot küldött az egyesület pénztárából Sopronmegye alispánjának, hogy a kaboldi és f.-péterfai szegények között ossza szét.

— **Deputáció a fogyasztási-és italmérségi adó ügyében.** A hétfői rendkívüli városi közgyűlés váratlan eredménye nagy meglepetést keltett. Az érdekeltek körében csak meglepéssel beszélnek a város erélyes határozatáról, amely semmiféle titkos presszióknak nem engedett. Szóba került sok helyütt még — így a kaszinóban is — az a nagy titkolódzás, a mivel ezt a határozatot megejtették.

Ebben az ügyben különben a város megbízásából dr. Krétschy városi tanácsos és a fogyasztási adóhivatal főnöke Grünwald Armin a napokban Budapestre utaznak, hogy a pénzügyminiszterium illetékes közegeit informálják.

— **Szt.-István napján** tengernyi ember tolongott a Szt.-Mihály templomban, a hol a város, a vármegye, a hatóságok és intézetek képviselői is megjelentek. A Zenekedvelők Egyesülete — miként jeleztük volt — Lorenz szép miséjét adta elő — mondanunk is fölösleges, — azzal a kiváló praecizitással, a mely e derék egyesület minden fellépését jellemzi. Dr. Kossow Jenőnek, a kitűnő karmesternek minden felől gratuláltak.

— **Az Irodalmi és Művészeti Kör** vezetősége immár hozzálát a küszöbön levő évad munkaprogramjának megállapításához. Arról értesültünk, hogy a holnap f. hó 22-én délután 5^{1/2} órakor tartandó igazgató-tanács már szóvá teszi a szeptemberi előadást is, a melyben a budapesti konzervatorium egyik végzett növendéke, a ki sajna külföldre szerződött, kívánná magát a soproni publikumnak bemutatni. A kör vezetősége biztosítást nyert közvetve arról is, hogy Hentallerné Pauli Mariska, készséggel jönne alkalom adtán Sopronba, hogy az irodalmi-kör valamelyik estélyén föllépjen.

— **Templomavatás Felsőzsalván.** A múlt vasárnapon avatták fel — írja levelezőnk — a felsőzsalvai új templomot. Domnanovich Ferencz cz. kanonok mondta a misét és a felavató ünnepi szónoklatot. A felavatás örömmünepét délután táncszal is fűszerezték. Este a cukorgyárban szerenád volt a melylyel gazdag terítékű étkezés is járt.

— **Kitüntetett iparosok.** Csáván — mint levelezőnk írja — augusztus 28-án adják át az országos iparegyesület bronzérmeit az ottani agyagipar-iskola növendékeinek Seichl Károlynak és Schakulin Józsefnek. A kitüntetett iparosoknak az érmeiket s a diszoklevelet Rohonczy altábornagy adja át, aki a csávai szakiskolának az ügyét mindig a lelkén viselte.

— **Italmérségi engedély.** A pénzügyigazgatóság Lederer Katalin asszonynak (Balfi utca

12. sz. a.) megengedte a szeszes italoknak kicsinyben való elárúsítását.

— **Helybéli birtokváltozások.** Huber József és neje Rukleschi Mária megvették özv. Kummert Károlyné sz. Hackstock Lujza, Kummert Károly, Lujza, Lajos és Iréntől 3 Saurüssel kertet 588+532+531 négyszögöllel, összesen 1000 frtért. — Drescher Keresztélyné szül. Lichtl Katalin után örökölt: a) férje Drescher Keresztély a kis-utczai 26. sz. részházból jutalékát, b) kis-korú leánya Drescher Zsófia egy egész Irnfriedszőlőt. — Zeberer Károly és neje Heuwald Erzsébet megvették Fürst József és neje Unger Bertától 1 Glaserszőlőt 300 négyszögöllel 350 frtért. — Ulein József megvette Tiefbrunnerné szül. Roth Karolinától ennek színházutczai 16. sz. házát 7500 frtért.

— **A rendőrségről.** Verekedések. A tegnapi ünnep ismét adott dolgot a rendőrségnek. Elzártak két esavargót, Nussbaumer tormafalusi honvédtartalékost, aki összeverekedett a Déli Vasutnál egy rendőrrel, s összetépte ennek a ruháját. — Horváth Erzsébetet a Deákterén fogták el, hajléktalan volt. — Friedl Ferencz és Muhr Gottlieb verekedtek, Muhr elzárták, Friedl kerekét oldott. — Megfelebbezett ítélet. Jáklai János fuvarost állatkínzás miatt a rendőrség 10 forint pénzbírságra ítélte. A megfelebbezett ítéletet a magisztrátus helybenhagyta.

— **Eltűnt uriasszony.** Pár nap előtt említést tettünk az üldözési mániában szenvedő Damis Borbálya asszonynak, egy mérnök feleségének, az eltűnéséről. Különböző hírek járták be róla azóta a lapokat, beszéltek az öngyilkosságáról, szerepléséről egy szombathelyi hotelben stb. Mint értesülünk ezek, a hírek merőben a fantázia szüleményei, Damisné rögtön eltűnt után Rába-Füzesre utazott, a hol rokonai vannak, ott van most is.

— **Bucusz N.-Czenken.** Nagy volt a vigaság tegnap délután a szomszédos Czenken, a hol az István-napi bucsut ünnepelték. A délutáni soproni vonat alig győzte magába fogadni a sok kirándulót és a ezenki vendéglők alig bírták befogadni a sok vendéget; a hány vendéglő van Czenken, annyi helyen volt táncz is.

— **Az áldozat.** Véres fejjel állított be egy ur ma a redakciónkba.

A szerkesztő, aki ép kétségbeesett rezignációval ejtette ki a kezéből lapunk egyik barátjának a levelét, a melyben ez rosszul leplezett gunynyal mutatott a konkurrens lap újabb remeklésére, megható udvariassággal állott fel.

— Szolgálhatok? . . .
— Kérem, én vagyok az a bizonyos áldozat. Az én fejemet zuzzák be minden verekedésnél, az én apámat üti le a hajókötel s az én nevemmel nyitják meg a lapok a jótékonyosság rovatát . . . Panaszkodni jövök.

Sziszegve mutatott a fején vérző sebre.
— Te szik tudni, a színház-utczában lakom. Itt laknak a legszebb lányok Sopronban. Kérem szeretettel — én kedvelem a nőket.

— Nos, nos — kérdé türelmetlenül lapunk legifjabb munkatársa. Pikáns részletekre volt elkészülve.

Az áldozat fájdalmasan folytatta.
— Arra szoktam járni rendszeren. Abrándosan tekintek fölfelé, azokba a szép szemekbe. Ma is arra mentem. Ép a szép Irénke volt az ablakban. Oh az az isteni leány!

— Tessék a tárgynál maradni. Az idő pénz! — szólt szigoruan a szerkesztő ur.

— Igen, kérem, látom a felfüggesztett fáblákon! A szép Irénke volt az ablakban. Én ölnémzet hozzá, mosolyogtam. S épp abban a perczben, a mikor a szép Irénke is már lágyulni kezdett, akkor . . . akkor . . . kaptam ezt! A homokára mutatott busan.

— Szerkesztő ur, kérem azért jöttem. Vagy tiltsák meg, hogy a színház-utczában lakjanak a legszebb lányok, vagy pedig hogy a földszinti ablakokat kinyissák. Mert a szerelmes ember csak így jár, mint én. Tessék kérem az újságra tenni!

Udvariassan meghajtotta magát az áldozat, még egyszer rámutatott a fején levő sebre s hangtalan lépésekkel távozott. Akárcsak itt se lett volna.

Hallgatni fog a rendőrség panaszos szavaira?

Párbajhős.

— Egy megoldatlan lovagias ügy. —

Már ismét lovagias ügybe keveredtem. Ott ültem a „Krippel-kávéház“ verandáján lassan szüresölve a forró, édes feketét. Az ebédutáni kerdözés kényelmében szentimentális megfigyeléseket tettünk az én leányos arczu, kék szemü barátommal, V a d á s z Lajoskával, a mikor egy a szemtelens.gig figyelemmel öltözött fiatal ember lépett elének.

— K a t z Izidor vagyok, könyvelő a . . . Aztán hosszú lére eresztett beszédben meséli el a bajját.

— Pofon vertek kérem. Ezt mind a ketten kellemetlennek találtuk, de biztattuk Katz Izidort, hogy folytassa.

És folytatta. Csokrot küldött egyik fess kasszirosnének. A fess kis Pipi megtántorodott az illatos csokor belsejébe rejtett nyakék értékétől és odaadón omlott — a Strumpf Benő göthös mellére.

A sváb angyal összetévesztette a két hajlott orru gavallért és Strumpf Benőnek megezirógatta kopaszodó fejét.

— Köszönöm . . . Igen, a Katz Izidor nyakékével szédítette magához Pipit Strumpf Benő.

Ilyen csalódást nem viselhetett el némán egy recipiált kebel és abban a pillanatban lépett sértett önérzettel a chambre-separéba, mikor Strumpf ur brudert ivott Pipikével.

Vad lett mint egy részeg „bohnzichter“ és a kisasszonytól dühösen követelte vissza a csillogó nyakéket.

A pezsgőben lubiczkoló kasszatündér helyett a lovag felelt. Az is kurtán. Egy szót mondott: — Kuss!

És még két oldalról hatalmasan pofon verte a jó Katz Izidort. Ez a tény.

Az arczul vert gavallér lábszáraihoz verte a keztyűjét és idegesen, dühösen kiáltott fel.

— Ez vért kíván! Sok, töméntelen vért. Párbajt uraim a legsúlyosabb feltételekkel!

Könybe lábadtak a szemei és kéroleg fordult hozzánk:

— Hivják ki uraim párbajra, gyilkos mérkőzésre. Én el nem viselem ezt a rajtam ejtett szégyent, még ha . . .

Egy óra mulva a Strumpf Benő gargon lakásán voltunk. Huzódott, mentegetőzött, vonakodott, de mikor hoimi kutyakorbácsot kezdtünk emlegetni, elsápadtan fogadta el a kihívást.

A sértés világos és súlyos volt, hát gyorsan megállapodtunk a feltételekben.

Kard. Küzdelem a végkimerülésig, bandag nélkül, de szurással. Idő: reggeli 6 óra, hely: a Deákut.

No most!

A kollegám lelkekre kötötte a felünk „bepaukulását.“

Alig találtuk fel. Némi eredményről értesítettük, a mit örvendő, majdnem ujjongva vett tudomásul. Aztán felvittük a vivó terembe.

— Vetkezzék csak le Katz ur, aztán: engarde!

Lovagunk kerekre meredt szemekkel nézett reánk és veszettül huzódott a neki nyujtott kardtól.

— Gyakorolja magát egy kissé velem. Katz Izidor elismerőleg mosolygott reám és pajkosan vetette felém:

— Én bizom önben.

— De hát a saját ügyességében?

Szerényen felelt vissza:

— Én mindenben elég ügyes vagyok, csak a kardforgatáshoz nem értek. Önöket jó vivóknak tartják, azért is kerestem fel vivó termüket. Vagdalják össze azt a gazembert, én gavallérosan megfizetem az urak ügyességét.

Kirugtuk Katz Izidort. **Akárki.**

Táviratok.

Az új osztrák miniszterium.

Bécs, augusztus 19. Beavatott körökben azt beszélük, hogy a községi választásokat már a Badeni-kormány fogja vezetni. Kielmannsberg gróf kapja e miniszteriumban a belügyi tárczát.

Még egyszer a kommüniké.

Szófia, augusztus 21. Az egyik helybéli lap beszélgetést közöl, a melyet egy orosz államférfiival folytatott és a ki kijelentette, hogy a bécsi kommüniké hiteles volt csupán csak Klementmopolita kívánalmára dementálták.

Budapest, aug. 21. (G a b o n a t ö z s d e.)

A mai tőzsdén ismét kedvező volt az ajánlat; de nem a kereslet. Főképp a malmok voltak igen tartózkodók. Rozs 5 krral olcsóbban kelt; árpa is valamivel olcsóbban került piacra.

A tőzsde egész irányzata lanyha.

Buzán kívül más magáru alig került a piacra és áruk is változatlan maradt.

Buza őszre	6.28—30
Buza tavaszra	6.71—73
Rozs őszre	5.32—34
Rozs tavaszra	5.65—75
Tengeri május-juniusra 1896.	5.72—73
Tengeri julius-augusztusra 1895.	4.45—46
Tengeri augusztus—szeptemberre 1895	5.55—60
Zab őszre	5.55—60
Káposzta repace aug.—szeptemberre	9.35—40

Idő: szép!

Törvénykezés.

A kir. törvényszék polgári felebbezési tanácsa, 1895. évi augusztus hó 17-ik napján nyilvános előadás utján a következő ügyeket intézte el:

1. Behofsits Ignác soproni lakos felperesnek Blum Nánán soproni lakos alperes ellen a soproni kir. járásbíróóság előtt 9 frt 75 kr. tőke és jár. iránt lefolytatott sommás perét, melyben az elsőbíróóság ítéletét részben megváltoztatta.

Az ügyet Kolos Jenő kir. tvszéki bíró adta elő.

2. Nussbaum Dávid ágfalvai lakos felperesnek Reichenfeld Dezső körmenői lakos alperes ellen a soproni kir. járásbíróóság előtt 60 frt 05 kr. tőke és jár. iránt lefolytatott sommás perét, melyben az elsőbíróóság végzését helybenhagyta.

Az ügyet ugyanazon kir. tvszéki bíró adta elő.

3. Dr. Kania József soproni lakos felperesnek Laubner Anna stoczingi lakos alperes ellen a kismartoni kir. járásbíróóság előtt 7 frt 50 kr. tőke és jár. iránt lefolytatott sommás perét, melyben az elsőbíróóság végzését helybenhagyta.

Az ügyet ugyanaz a kir. tvszéki bíró adta elő.

4. Özv. Pötl Samuné Pötl Erzsébet balfi lakos felperesnek Pötl Samu u. o. lakos alperes ellen a soproni kir. járásbíróóságnál 60 frt tőke és járulékaí iránt lefolyt sommás perét, melyben a kir. törvényszék az elsőbíróóság ítéletét helybenhagyta.

Az ügyet ugyanaz a kir. tvszéki bíró adta elő.

5. Varga József medgyesi lakos felperesnek Rákli Péter és társa u. o. lakos alperesek ellen a csepregi kir. járásbíróóságnál 75 frt tőke és jár. iránt lefolyt sommás perét, melyben az elsőbíróóság ítéletét helybenhagyta.

Az ügyet ugyanaz a kir. tvszéki bíró adta elő.

6. Kokas Kálmán csornai lakos felperesnek Török Gábor jobbaházi lakos alperes ellen a csornai kir. járásbíróóságnál 10 visszavétele és jár. iránt lefolyt sommás perét, melyben a kir. törvényszék az elsőbíróóság ítéletét helybenhagyta.

Az ügyet ugyanaz a kir. tvszéki bíró adta elő.

7. Fröhwrth István felperesnek Payer Ferencz alperes ellen 60 frt és jár. iránt indított sommás perét, melyben az elsőbíróóság ítéletét helybenhagyta.

8. Kiss Ferencz felperesnek Payer Ferencz alperes ellen 100 frt és jár. iránt indított sommás perét, melyben az elsőbíróóság ítéletét helybenhagyta.

9. Reinprecht Terézia felperesnek Odorfer Károly alperes ellen gyermektartás iránt indított sommás perét, melyben az elsőbíróóság ítéletét feloldotta.

10. Spreitzenharth Ferencz és társa felpereseknek Hermann József és neje alperesek ellen sommás visszahelyezés iránt indított sommás perét, melyben az első bíróság ítéletét megváltoztatta.

11. Molnár Lajosné felperesnek özv. Kugler Henrikné alperes ellen ingók kiadása iránt indított sommás perét, melyben az elsőbíróóság ítéletét megváltoztatta.

12. Németh József felperesnek Csonka József és neje alperes ellen 400 frt iránt indított

sommás perét, melyben szóbeli tárgyalást rendelt el.

Ezeket az ügyeket is Kolos Jenő kir. tsvzéki bíró adta elő.

Bűnügyi tárgyalás.

1895. évi augusztus 22-én.

2702. Hatóság elleni erőszak büntette és sikkasztás vétsége miatt vádolt Binder András nagymartoni, —

2703. Lopás büntetének kísérlete miatt vádolt Molnár János kapuvári, —

3151. Szándékos emberölés büntetének kísérlete és illetve közsensé elleni kihágás miatt vádolt Fleischmann Kálmán és Katali József bedledi lakosok bűnvádi ügyében.

Szerkesztői üzenetek.

G. Zseni, helyben. Az a tanfolyam, a melyről Nagysád kérdezősködik, már megszűnt Sopronban. Ha azonban folyamodik az igazgatósághoz, az megengedheti, hogy még mielőtt végezte volna a posta- és távirati tanfolyamot beléphessen a soproni pstaigazgatósághoz, mint gyakornok.

Dr. St. A-né. Czégek nem ajánlhatunk. Tessék hirdetési rovatunkat figyelemmel kísérni, ott bizonyára megtalálja Nagysád, a mire szüksége van.

A. Inre. Nagyon bajos lesz. A házasságkötést rendszerint az anyakönyvvezető végzi, az alispán, polgármester, vagy főszolgabíró csak akkor, ha a főispán a házassodók indokolt kérelmére azt megengedi. Az a körülmény, hogy ön rossz viszonyban van a jegyzőjével, a ki anyakönyvvezető is, nem valószínű, hogy megszerzi számára ezt az engedélyt.

St. Viktor. Alsó-Domboru. Szívesen elfogadjuk ajánlatát. Kellékek: pontosság, gyorsaság és igazság. Tessék megkezdeni.

Távirati értesítés a tőzsdéről.

Bécs, augusztus 21.

Egységes járadék . . . 101.—	Magyar hitelbank . . . 487.—
Magy. arany-kor.-jár. 123.05	Länderbank . . . 288.—
4% magyar kor.-jár. 99.95	Unionbank . . . 349.50
Magy. földteherm.-köt. 98.70	Államvasut . . . 406.75
Anglo-bank . . . 169.80	Délivasut-részvény . 111.25
Oszt. bank-egyesület 169.80	Napoleonor. 9.61
Oszt. hitelbank . 400.—	Márka 59.17

A magyar rész felelős szerkesztője:

Koór József.

Kiadó-tulajdonos: Romwalter K. és fia

1896.

1896.

Reklám-Naptár!

2500 példányban lesz nyomva.

Az „Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság“ 1895. év karácsony napjára az **összes helybeli és vidéki előfizetők közt**, valamint Romwalter K. és fia cég könyv- és könyvrendelési müintézete **összes üzletfelei közt** ismét egészen ingyen osztja szét az „Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság“ díszesen kiállított

Naptárát az 1896. évre.

AZ

„Oedenb. Zeitung—Soproni Ujság“ ingyen naptára

a múlt évben a n. é. közönség minden rétegében szívesen fogadott vendég volt és általános tetszésben részesült. Naptárunk ezuttal is legalább 2500 példányban lesz nyomva és úgy a városokban, mint a megyékben nagy számban lesz terjesztve. Naptárunk a polgári és urasági köröket, valamint magánzókat, gazdászokat, kereskedőket, iparúzókat, hivatalnokokat, ügyvédeket, orvosokat, tanárokat és gyárosokat stb. fogja felkeresni, miért is ezen **elsőrangú reklám-naptárban** a

hirdetésesek

a legbiztosabb eredményt érik el!

Az „Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság“ felvesz hirdetéseket és ezeket, hogy az olvasó-közönségnek figyelmét el ne kerüljék, nem közli a naptár végén összpontosítva, hanem az

érdekfeszítő olvasmányok közt és a kalendáriumi részben

úgy helyezi el, hogy a szöveg minden 2—3-ik oldalán lesznek lenyomatva, miáltal az olvasónak önkénytelenül szembeötlők a hirdetés.

Ezen czélszerű beosztást tekintve, tisztelettel kérjük a n. é. hirdetőket, hogy b. megbízásaikat saját érdekükben **minél előbb** eszközöljék és hirdetési szövegeiket czimünkre beküldjék.

A hirdetések közlésének díjai: **A naptár-részben**, és pedig: november és december hónapokkal szemben egy oldal 30 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 15 frt, $\frac{1}{4}$ oldal 10 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 5 frt.

Január és február hónapokkal szemben egy oldal 25 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 12 frt 50 kr., $\frac{1}{4}$ oldal 7 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 3 frt 50 kr.

A többi hónapokkal szemben: egy oldal 20 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 10 frt, $\frac{1}{4}$ oldal 6 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 3 frt.

Az olvasó szöveg közt: egy oldal 16 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 8 frt, $\frac{1}{4}$ oldal 5 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 3 frt.

Tisztelettel

Romwalter K. és fia

könyv- és könyvrendelési müintézete,

az „Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság“ kiadó-tulajdonosai.